

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/191/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123201944
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123201944.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakvárovej, v právnej veci manželky A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt E. XX, XXX XX E. F., zastúpenej Mgr. Veronikou Blaškovou, advokátkou so sídlom Alexandra Dubčeka 10, 921 01 Piešťany, IČO: 53 533 861, a manžela E. B. nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt E. XX, XXX XX E. F., o rozvod manželstva, na odvolanie manžela proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č.k. 13Pc/5/2023-25 zo dňa 16.08.2023 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom č.k. 13Pc/5/2023-25 zo dňa 16.08.2023, rozviedol manželstvo účastníkov konania uzavreté dňa 13.05.1978 v Dobrej Vode, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Dobrá Voda, vo zväzku 6, ročník 1978, strana 77, poradové číslo X.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil ust. § 18, § 23 ods. 1, § 24, Zákona o rodine, § 52, § 100 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP) a tým, že na základe vykonaného dokazovania ustálil, že manželstvo účastníkov konania neplní svoju spoločenskú funkciu, je hlboko a trvalo rozvrátené. Posudzujúc preukázanie zákonných predpokladov rozvodu manželstva dospel k záveru o dôvodnosti návrhu manželky. Dôvodil, že základným predpokladom rozvodu manželstva je vážny rozvrat medzi manželmi, ktorý neprekonateľne bráni ďalšiemu spoločenskému účelu manželstva. Jednou z povinností manželského zväzku je, aby manželia spoločne žili a hospodárili. V danom prípade manželia žijú oddelene, nevykonávajú žiadne spoločné aktivity, spoločne nehospodária, každý z nich vedie samostatný život, intimne sa nestýkajú. Za preukázané mal úplné vzájomné odcudzenie, ktoré je dôsledkom zásadných nezhôd v manželstve pre rôzne názory a pohľady na život. Manželka považuje manžela za najhoršieho človeka na svete a prechováva k nemu odpor. Preto len ťažko možno hovoriť o funkčnom vzťahu, v ktorom jeden z manželov za žiadnych okolností nechce s druhým zotrvať vo zväzku. Pripustil rozdielnosť pohľadov a subjektívnych pocitov oboch účastníkov na intenzitu rozvratu, ale z vonkajších prejavov považoval za zrejmé, že vzťahy medzi nimi sú vážne narušené. Uviedol, že je výlučne vecou manželky, aké motívy a pohnútky ju vedú k rozhodnutiu nezotrvať s manželom v manželskom zväzku. Dôvodil, že ak súd dospeje k záveru, že sú tu také vážne a zásadné dôvody a príčiny vedúce k rozvratu, prihliadne na ne bez hlbšieho skúmania subjektívnych pocitov účastníka, ktorý s rozvodom nesúhlasí, ako tomu je napr. u manžela, ktorý nesúhlas s rozvodom odôvodňuje svojou pretrvávajúcou citovou náklonnosťou. Z jeho viacerých vyjadrení však vyplýva nefunkčnosť manželstva. Zohľadnil, že manželka vyslovila svoj slobodný názor a uviedla dôvody, ktoré ju viedli k rozvodu, a pre ktoré nechce ďalej v manželstve zotrvať. Nakolko

zrušenie manželstva rozvodom je viazané aj na zistenie príčinnej súvislosti medzi vážnym rozvratom vzťahov medzi manželmi a nemožnosťou plnenia spoločenského účelu, pri kvalifikácii rozvratu ich vzťahov dospel k záveru, že manželstvo stratilo svoj význam nielen pre spoločnosť, ale aj pre samotných manželov. Ustálil, že pre úplné citové odcudzenie oboch účastníkov nie je predpoklad, že by manželia svoje spolužitie obnovili. Súd tak dospel k záveru, že rozvrat v manželstve je trvalý a hlboký, vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené, nie je možné očakávať obnovenie manželského spolužitia s perspektívou do budúcnosti, preto návrhu vyhovel a manželstvo rozviedol. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti rozhodnutiu podal odvolanie manžel z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 a) OSP. Navrhol rozhodnutie zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že konania sa zúčastnil a chcel vypovedať, ale pretože nedokázal počúvať klamstvá manželky, opýtal sa sudcu, či je povinný to počúvať. Keďže mu sudca povedal že nie, odišiel zo súdnej siene a čakal na chodbe, kým manželka neskončí. Sudca ho však neupozornil, že sa vzdáva svojej možnosti vypovedať a rozhodol bez jeho vypočutia. Namietal, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, ktoré nemal možnosť súdu predložiť. Ako sa vyjadril k návrhu, manželka má psychické problémy, ktoré nie je schopná zvládnuť bez odbornej pomoci. Uviedol, že posledné 3 roky bol manželkou neustále sledovaný, prezerala mu mobil, notebook, vrecká, skrinky. Sledovala ho kamerou a hľadala dôkazy o jeho nevere. Neexistuje žiadny dôkaz, že by manželku podvádzal. Podľa jeho názoru, je manželka psychicky chorá, koná iracionálne na základe svojich bludov.

4. Manželka v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Stotožnila sa so záverom súdu, že rozpad manželstva je nezvratný a nemožno obnoviť jeho funkcie. Vzhľadom k tomu, že manžel uvádza dôvody vyplývajúce z neplatného právneho predpisu, považovala jeho odvolanie za procesne nesprávne a neodôvodnené. Uviedla, že súd vykonal dostatočné dokazovanie, vrátane písomným vyjadrením manžela zo dňa 14.07.2023, ktorý v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti. Prvoinštančný súd správne zhodnotil, že zo samotného vyjadrenia manžela vyplýva nefunkčnosť manželstva. Ak manžel tvrdí, že chcel v konaní pred súdom vypovedať, mal túto možnosť a prvostupňový súd mu v jeho výpovedi žiadnym spôsobom nebránil. Sám na základe vlastného rozhodnutia opustil pojednávaciu miestnosť a viac sa nevrátil. Stotožnila sa so záverom súdu o preukázaní vážne rozvrátených vzťahov. Uvedené podporuje aj konanie manžela na pojednávaní, keď nechcel počúvať jej výpoveď, opakovane neprimerane reagoval a viackrát bol súdom upozornený na nevhodné správanie a napokon dokonca z pojednávacej miestnosti odišiel. Tvrdenia manžela, že u nej ide o psychické problémy sú ničím nepodložené a tieto absolútne odmieta. Snahou manžela nie je záchrana nefunkčného manželstva, ale len ďalšie robenie priekov. V konaní bolo nesporne dokázané, že manželia žijú v samostatných izbách, intímne sa nestýkajú od roku 2019, nehospodária spolu. Uvedené manžel žiadnym spôsobom nevyvrátil. Zopakovala, že manžela považuje za najhoršieho človeka na svete, prechováva k nemu neskutočný odpor, nemá ho rada a rozvod zvažovala dlhodobo.

5. Manžel v písomnom vyjadrení k vyjadreniu manželky zotrval na svojej argumentácii uvedenej v odvolaní. Uviedol, že manželstvo trvalo 45 rokov, bolo normálne, nikdy nedochádzalo k vážnejším problémom, manželka sa nesťažovala. Žili ako väčšina ľudí, chodili do prírody, na dovolenky. Poukázal na priebeh manželstva od roku 2010, že ho od roku 2017 začala podozrievať z nevery, sledovala ho prostredníctvom kamier. Manželka je chorobne podozrievavá, trvá to už 6 rokov, je chorá a potrebuje odbornú pomoc. Všetko by mohlo byť v poriadku, keby sa obrátila na odborníka, pretože on s jej bludmi už nedokáže bojovať.

6. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie manžela bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP), bez nariadenia pojednávania (§ 384, § 385 CSP), dospel k záveru, že odvolania nie je dôvodné.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Ako prvoradé konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods. 1 CMP, § 380 ods. 2 CSP).

9. Odvolací súd po zhodnotení postupu súdu prvej inštancie, ktorého správnosť manžel namietal, uvádza, že nezistil existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, teda že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie sa nedopustil nesprávneho procesného postupu, manželovi boli riadne doručené všetky písomnosti súdu, mal možnosť sa k návrhu manželky písomne vyjadriť (čo aj urobil) a na pojednávanie súdu bol riadne a včas predvolaný. Pokiaľ sa manžel ako účastník konania sám rozhodol opustiť pojednávaciu miestnosť počas prebiehajúceho pojednávania, nemožno ďalší postup súdu prvej inštancie, ktorý následne konal v jeho neprítomnosti považovať za nesprávny, ktorý by mal za následok odňatie procesných práv manžela ako účastníka konania.

10. Podľa § 387 ods.2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody .

11. Odvolací súd sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie vo vzťahu k návrhu na rozvod manželstva, dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o rozvode manželstva podstatný význam, v rozhodnutí sa náležite a presvedčivo vypořiadal i s podstatnými vyjadreniami oboch účastníkov konania prezentovanými v konaní pred súdom prvej inštancie a nepovažuje za potrebné dôvody už vyslovené opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Len v záujme doplnenia dôvodov rozhodnutia a vypořiadania sa s odvolacími námietkami dodáva nasledovné.

12. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

13. Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

14. Podľa § 23 ods. 1, 2 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo už nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoložitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada.

15. Z uvedených ustanovení, ako aj celej koncepcie Zákona o rodine vyplýva, že spoločenský účel manželstva spočíva vo vytváraní rodinného prostredia, kde manželia žijú spolu vo vzájomnej zhode, citovom zblížení, poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc. Rozvod manželstva sa vo všeobecnosti považuje za nežiaduci jav, ktorý má byť iba výnimočným riešením bezvýchodiskovej situácie v prípadoch, keď vážny stav narušenia vzťahov medzi manželmi nemožno prekonať inak, pri zachovaní ich manželstva. K rozvodu možno preto pristúpiť iba v spoločensky odôvodnených prípadoch (§ 22 Zákona o rodine). Zákon sa v prípade rozvodu neuspokojuje, s akýmkoľvek rozvratom, ale vyžaduje jeho kvalifikovaný stupeň. To znamená, že rozvrat vzťahov medzi manželmi musí mať takú intenzitu, že je možné ho označiť za vážny, trvalý a taký, že manželstvo nemôže plniť svoj účel, pričom od manželov nemožno očakávať obnovenie spoložitia. Záver o tom, že vzťahy medzi manželmi sú vážne rozvrátené, môže súd urobiť iba na základe skúmania a zisťovania príčin, ktoré rozvrat spôsobili.

16. V posudzovanej veci odvolací súd prisvedčuje záveru súdu prvej inštancie, že vykonaným dokazovaním boli preukázané vážne narušené a trvalo rozvrátené vzťahy medzi manželmi, z dôvodu ktorého si manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel a nie je ani predpoklad pre obnovenie manželského spoložitia a vytvorenia fungujúceho zväzku. Bolo preukázané, že účastníci konania nevykonávajú žiadne spoločné aktivity a spoločne nehospodária, vzájomne sa o seba nestarajú, každý z nich vedie svoj samostatný život, intímne sa nestýkajú. Príčinu rozvratu manželstva súd prvej inštancie ustálil na strane oboch manželov v názorových nezhodách, komunikačných problémoch a

rozdielnosti pováh, čo postupne viedlo k úplnému citovému odcudzeniu. Pri vyhodnotení existencie možnosti zmierovania manželov správne zohľadnil jednoznačný a nemenný postoj manželky, ktorá opakovane nepripúšťala žiadnu možnosť prípadnej obnovy manželského spolužitia, ako aj dôvody manželky, pre ktoré nemala záujem v manželstve zotrvať. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že z prejavov manželov nie je možné vyvodiť, že im ide o obnovenie funkčnosti manželstva a ich vzájomných citových vzťahov. S týmto záverom sa odvolací súd plne stotožňuje a zdôrazňuje, že v danej veci sa jedná o manželstvo manželov v zrelom veku, pri rozhodovaní, o ktorom nebolo potrebné prihliadať na záujem maloletých detí. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie vzhľadom na zistený skutočný stav, v konaní manželmi prezentované skutočnosti nevzbudzovali akúkoľvek pochybnosť o kvalifikovanom rozvrate manželstva, ktorý manžel nijako nevyvrátil (písomné vyjadrenie manžela k návrhu zo dňa 14.07.2023 a jeho správanie sa na pojednávaní súdu dňa 16.08.2023). Manžel rovnako nespochybnil existenciu rozvratu manželstva a ani vzájomné dlhodobé citové odcudzenie. Vychádzajúc z uvedeného aj odvolací súd dospel k záveru, že manželstvo účastníkov neplní svoj účel, jeho rozvrat je trvalého charakteru, kedy jednoznačne a bez pochybností nemožno očakávať obnovenie manželského spolunažívania. V tejto súvislosti napokon odvolací súd poukazuje i na to, že žiadneho z manželov nie je možno spravodlivo prinútiť, aby v rozpore s jeho vôľou bol nútený zotrvať vo zväzku, ktorý ho citovo nenapĺňa, ktorý je len formálny a neplniaci si svoje funkcie (tak, ako je tomu nepochybne v posudzovanom prípade).

17. Na základe uvedeného rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP ako vecne a právne správne potvrdil.

18. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s § 58 CMP, § 396 ods. 1 CSP.

19. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).